

Notícies de l'entitat

el ceajc commemora el dia nacional de l'exili i la deportació

MARGARIDA COLOMER, NÚRIA BONAMUSA I DAVID FARELL

Foto: Jordi Artigas

El passat 7 de febrer el Centre d'Estudis Argentonins Jaume Clavell va organitzar l'acte en memòria de les víctimes de l'exili de la Guerra Civil. Fou un acte breu i més aviat simbòlic degut a les mesures sanitàries restrictives però, no per això, menys significatiu.

Sortosament, les iniciatives envers els memorials democràtics es continuen multiplicant en els darrers anys. A Argentona fa uns set anys que es van començar a organitzar actes per la 'Setmana de la Memòria Històrica'. El 2017, la Generalitat de Catalunya va declarar el 5 de febrer com a 'Diada Nacional de l'Exili i la Deportació', en memòria de les desenes de milers de persones que el patiren directament a finals dels anys 30 –inicis del 40 del segle passat. Sabem que l'èxode fou massiu durant moltes setmanes de l'hivern de 1938-1939, però la

data del 5 de febrer fou la que escolliren per fugir la majoria dels representants polítics del sector republicà.

A Argentona a finals del 2018 s'inaugurà el monument als morts o desapareguts durant la Guerra Civil. L'obra d'Agàpit Borràs es va erigir precisament a la plaça batejada com la Plaça del Memorial (vegeu COLOMER, M. dins *fontes*, núm. 77 - febrer 2019).

L'acte d'aquest any ha servit per recordar la importància d'aquesta efemèride i per alertar del rebrot de missatges i actituds feixistes al nostre país i a Europa en general. La vintena de persones congregades varen escoltar els noms del llistat d'argentonins exiliats i exiliades de què ara mateix es disposa.

En el moment de tancar l'acte, l'alcaldesa i el regidor de cultura, en representació de l'Ajuntament d'Argentona, varen anunciar que a l'endemà –dilluns 8– l'Ajuntament pretenia aprovar una moció en favor d'homenatjar la memòria de Ventura Casanovas Miguel, qui va viure uns anys a Argentona abans del seu exili i l'assassinat sofert a mans del nazisme. Aquesta moció fou aprovada per unanimitat de tot els regidors i regidores del consistori (vegeu article de Bernat CALVO en aquest mateix número) i esperem que, ben aviat, es pugui col·locar la llamborda memorial (*Stolpersteine*) al davant de la casa on va viure.

(Podeu obtenir més informació del projecte *Stolpersteine* a *fontes*, núm. 84, p. 28).

La retirada i exili republicà de 1939

MARGARIDA COLOMER, NÚRIA BONAMUSA I DAVID FARELL

L'exili republicà és considerat com el primer gran exili polític del segle XX a tot el món. Mai abans de la Segona Guerra Mundial hi va haver una onada tan nombrosa d'exiliats i exiliades.

Des que començà la Guerra Civil, hi va haver persones que fugien de la violència de les tropes franquistes i altres que ho feien de la zona republicana, perquè els interessava estar al costat dels militars sollevats. També n'hi va haver que van patir la violència de la revolució social a la rereguarda,

com a conseqüència, hi va haver persones que van marxar perquè se sentien acorralades per aquest moviment descontrolat.

La violència franquista va estar dirigida des dels comandaments militars que van provocar el cop d'estat i la guerra. La violència a la rereguarda va sorgir com a resposta al cop militar, tot i que va ser dirigida per una part del grup anarquista, aquesta estava descontrolada del poder polític. S'ha de dir que el govern de la Generalitat mai va donar suport